

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola - 1. stupeň Bratčice, okres Brno - venkov

Bratčice 69, 664 67 Syrovice

Identifikátor školy: 600 111 202

Zřizovatel: obec Bratčice, Bratčice 36, 664 67 Syrovice

Školský úřad: Brno - venkov, Rybkova 1, 611 64 Brno

Termín konání orientační inspekce: 22., 25. září 2000

Čj.	122-446/00-05099
Signatura	ol3bu101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola - 1. stupeň Bratčice je zálohovou organizací ŠÚ Brno - venkov. Je školou neúplnou, ve které je realizována výuka ve dvou třídách pro 33 místních žáků. První třídu navštěvuje 15 žáků prvního a druhého ročníku, druhou třídu 18 žáků třetího a čtvrtého ročníku. V letošním školním roce probíhá výuka opět podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z hospitační činnosti, která byla realizována v předmětech matematika, český jazyk a německý jazyk.

Plánování a příprava výuky

Plánování a příprava výuky se uskutečňuje v souladu s realizovaným vzdělávacím programem Základní škola. Týdenní počet vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících i časová dotace hodin vyučovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu uvedeného programu. Při přípravě na výuku českého jazyka a matematiky vycházejí učitelky z obsahu tematických plánů zpracovaných v metodických příručkách, které jsou vydány k užívaným učebnicím. Pro ostatní vyučované předměty mají zpracovány tematické plány vlastní. Realizace výuky v odděleních si vyžaduje každodenní pečlivou přípravu učitelek, kterou každá provádí písemně podle svých potřeb. Uvedené výukové cíle byly ve výuce realizovány, odpovídaly obsahu probíraného učiva i schopnostem žáků. Informace o žácích se specifickými poruchami učení a chování získávají vyučující prostřednictvím zaslaných zpráv z vyšetření v pedagogicko- psychologické poradně.

Plánování a příprava výuky vzhledem k vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuka probíhá má velmi dobrou úroveň.

Podmínky výuky

Výchovně vzdělávací činnost na zdejší škole zabezpečují dvě pedagogické pracovnice-ředitelka školy a začínající učitelka. Jejich odborná a pedagogická způsobilost v obou případech neodpovídá příslušným právním předpisům. Chybějící odbornost, metodické zkušenosti a zkušenosti s organizací výuky v odděleních se částečně negativně promítá do kvality výuky. Interiér školní budovy působí pěkným estetickým dojmem, mající charakter „domácího“ prostředí. Pro výuku zde mají žáci velmi dobré prostorové podmínky. Kromě dvou poměrně velkých tříd se ve školní budově nachází malá tělocvična, kabinet, ředitelna a šatna. K relaxaci a částečně i k výuce je využíván školní dvůr a přilehlý školní pozemek. Třídy jsou účelně vybaveny renovovaným školním nábytkem a po estetické stránce mají velmi dobrou úroveň. Žáci mají ve výuce k dispozici schválené učebnice a pracovní sešity. Mnoho materiálů pro samostatnou práci jim učitelky kopírují. Učební pomůcky jsou většinou staršího charakteru, ale potřebám výuky ještě vyhovují. Pro lepší podnětnost učebního prostředí a názornost ve výuce by byla potřebná jejich modernizace a zajištění dostatečného množství pro

všechny předměty. Použití didaktické techniky nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno. S ohledem na organizaci výuky v tomto typu školy je snahou učitelky vytvářet vhodné podmínky pro dodržování psychohygienických zásad, což se ne vždy daří (např. začlenění německého jazyka jako páté vyučovací hodiny). Na začlenění relaxace žáků v průběhu hospitovaných vyučovacích hodin bylo pamatováno málo.

Personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou na průměrné úrovni.

Organizace, formy a metody výuky

Organizace výuky v tomto typu školy je pro učitelky velice náročná a je převážně založena na střídání společných či samostatných činností s jedním oddělením, které je tvořeno žáky příslušného ročníku. Vzhledem k době konání inspekce na počátku školního roku i vzhledem k dalším okolnostem - nová začínající učitelka, která se sžívá s kolektivem, probíhající adaptace žáků 1. ročníku na školní prostředí - jsou některé nedostatky v organizaci sledované výuky akceptovatelné. Struktura hospitovaných hodin *českého jazyka a matematiky* se v mnohém nelišila. Pravidelně se střídající samostatná nebo společná práce vedla k vykonávání stereotypních činností. Zvolené vyučovací metody nebyly vždy pestré, takže se vyučující nepodařilo aktivně zapojit ve výuce všechny žáky. Směřovaly však k dosažení stanoveného cíle, i když efektivita práce žáků nebyla vždy na žádoucí úrovni. Nejčastějším typem hospitovaných vyučovacích hodin byly hodiny opakování a upevňování probraného učiva z minulého ročníku. Žáci si tak procvičovali učivo na různých typech ústních a písemných cvičení. Při společném ústním opakování dokázali žáci své znalosti aplikovat většinou správně. Úroveň samostatné písemné práce byla u jednotlivých žáků již rozdílná, ne všichni ji zvládali v potřebném rozsahu a kvalitě. Kontrola po splnění zadaného úkolu, byla prováděna. V případě nutnosti byla žákům poskytnuta potřebná pomoc. Při samostatné práci používali žáci pracovní sešity nebo nakopírované materiály. Hlavní činností v *německém jazyce* byl prvotní výcvik v konverzaci formou jednoduchých rozhovorů a následně procvičování slovní zásoby, poslech a rozbor německého textu. Individuální přístup byl věnován především žákům prvního ročníku. Byl kladen důraz na vytváření správných psacích návyků. Předávání prvních vědomostí probíhalo většinou hravou formou.

Kvalitu sledované výuky v oblasti organizace, použitých forem a metod práce lze hodnotit z hlediska jejich účelnosti a vhodnosti použití jako průměrnou.

Motivace a hodnocení

Ve většině hospitovaných hodin byli žáci k pracovním činnostem nenásilnou formou průběžně motivováni. Ne vždy však byla uplatněna úvodní motivace v počátku vyučovací hodiny. Začleněním kladného motivačního hodnocení se snažily učitelky povzbudit žáky do další práce. V průběhu výuky bylo využito mezipředmětových vztahů i zkušeností žáků. Průběžné hodnocení žáků bylo objektivní, méně často zdůvodněné. Udělení pochvaly za správně splněný úkol bylo individuální. Při kontrole zadaného písemného úkolu se objevilo i vzájemné hodnocení mezi žáky. Žáci byli vedeni k sebekontrolě při plnění písemných úkolů. Na

celkové hodnocení úrovně práce a jejích výsledků bylo v závěru hodin pamatováno velmi málo.

Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků měla průměrnou úroveň.

Interakce a komunikace

Ve sledovaných hodinách převažovala vzájemná komunikace mezi učitelkou a žáky. Vedoucí roli při organizování činností během vyučovací hodiny měly většinou vyučující, čímž se žáci dostávali pouze do role posluchače nebo vykonavatele přidělených úkolů. Vzájemná komunikace a interakce mezi žáky byla pozorována v hodině německého jazyka, která byla vedena z větší části v němčině. A dále pak v oblasti vzájemné kontroly splněných úkolů. Na rozvoj komunikativních dovedností a správného mluvního projevu žáka nebylo vždy dbáno s dostatečnou důsledností. Pro vyjádření vlastního názoru a svých zkušeností je žákům poskytován dostatečný prostor. Učitelky mají k dětem vstřícný, kamarádský vztah. Snaží se ve škole vytvářet prostředí důvěry a přiměřené tolerance mezi žáky.

Spolupráce a komunikace mezi učitelkami a žáky měla velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledované oblasti

Kvalita a efektivita vzdělávání ve sledovaných předmětech měla celkově průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Z předložené dlouhodobé koncepce rozvoje školy, ve které jsou záměry vymezeny v obecné rovině, nevyplývá na jaké období je tato zamýšlena. Obsah je shrnut do pěti bodů a na potřeby a podmínky školy reaguje jen částečně. Celoroční plán práce, jež zpracovala ředitelka školy na školní rok 2000/2001, je svou formou zpracování vlastně rozpis úkolů na jednotlivé měsíce školního roku, který je průběžně doplňován a upřesňován. Týká se převážně oblasti výchovně vzdělávací a organizační. Plnění stanovených úkolů je reálné. Plán nevychází z analýzy současného stavu školy a na základě analýzy neurčuje klíčové oblasti rozvoje školy. Do plánování není zahrnuta kontrolní činnost. Krátkodobé plány nejsou vedeny. S plánem práce jsou rodiče i zřizovatel seznamováni na počátku školního roku.

Systém plánování netvoří ucelený a vzájemně provázaný celek, vzhledem k velikosti a podmínkám školy ho lze hodnotit jako průměrný.

Organizování

Pro realizaci vzdělávacího programu a pro provoz školy jsou po stránce organizační vytvořeny dobré podmínky. Povinná dokumentace je vedena s administrativními nedostatky, které byly v průběhu inspekce odstraněny. Ředitelka ve svém řízení upřednostňuje operativní styl, který je podle ní pro tento typ zařízení vyhovující. Vyučování probíhá podle rozvrhu hodin, který je v souladu s obecně závaznými předpisy. Pravidla chování žáků vymezuje vnitřní řád školy, jež není přesně obsahově strukturován do požadovaných oblastí. Některé formulace nejsou voleny zcela vhodně. Vnitřní řád postrádá práva žáků a ustanovení k prevenci zneužívání návykových látek. Provozní řád tělocvičny a školního pozemku není písemně zpracován. Zaměstnanci školy mají stanovenou odpovídající pracovní náplň. S potřebnými informacemi jsou včas seznamováni. Pedagogické pracovníce se scházejí na pravidelných klasifikačních poradách. Zápisy z pedagogických rad provádí většinou ředitelka školy. Jsou stručné, neobsahují závěry z jednání a kontrolu plnění uložených úkolů. Ve vztahu k rodičům využívá škola běžné formy přenosu informací - třídní schůzky, žákovské knížky. Rada školy nebyla z důvodu nezájmu rodičů zřízena. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 obsahově odpovídá požadavkům stanovených zákonem. Její zpracování má statistický charakter a je stručné, nemůže škole sloužit jako dostatečný zdroj vlastního sebehodnocení. Na veřejnosti se prezentuje škola pořádáním kulturních programů, což přispívá k vytváření pocitu sounáležitosti s obcí. Pro žáky jsou organizovány zájmové kroužky - anglického jazyka, přírodopisný a pěvecký. Ve spolupráci s okolními mateřskými školami jsou pro žáky organizovány různé kulturní a vzdělávací akce.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy je na průměrné úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Ve své řídicí činnosti dává ředitelka přednost vzájemné komunikaci a spolupráci, snaží se při tom účelně využívat nástrojů operativního řízení. Vzniklé problémy se snaží ihned řešit. Začínající nekvalifikované učitelce zajišťuje metodickou pomoc. Celkově se snaží vytvářet příznivé podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků. Chybějící odborné vzdělání se snaží ředitelka doplňovat svou účastí v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků (např. kurz německého jazyka, dramatické výchovy, kurz zaměřený na formy a metody výuky na ZŠ), do kterého chce zapojit i novou učitelku. Pro hmotnou stimulaci pracovníků formou nadtarifních složek mzdy nebyla písemně zpracována kritéria hodnocení. Výše osobního příplatku je však s pracovníky projednávána. Systém pravidelného hodnocení pracovníků není vytvořen.

Systém vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní a hospitační činnost není dlouhodobě plánována. Kontrola probíhá operativně, stačí pokrýt všechny oblasti provozu školy, ale ne vždy je na požadované úrovni. Výsledky

kontroly jsou s pracovníky ústně projednány, písemně nejsou dokladovány. Hospitační činnost ředitelka vzhledem k organizaci výuky ve škole neprovádí, ale společně s učitelkou konzultuje průběh a výsledky výuky. Vlastní evaluační nástroje škola nevytváří. Zpětnou vazbu o úrovni vzdělávacích výsledků získává škola prostřednictvím základních škol, ve kterých žáci pokračují v povinné docházce.

Vnitřní kontrolní systém vychází z podmínek školy. Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je na průměrné úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je založeno především na operativní činnosti ředitelky. Jeho kvalitu lze celkově hodnotit jako průměrnou.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- V průběhu inspekce bylo zjištěno, že text školou používaných razítek není shodný s názvem školy uvedeným v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol čj.4104/98 ze dne 18. 2. 1999. Do ukončení inspekce byla zhotovena razítka nová.
- Budova školy není označena v souladu s příslušnými právními předpisy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst.1 písm. a, b, c, d, e, g, h, i, j, k, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Učební plán a osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2
- Dlouhodobá koncepce ZŠ Bratčice
- Celoroční plán práce na školní rok 2000/2001
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000

ZÁVĚR

Učební osnovy realizovaného vzdělávacího programu byly plněny. Plánování a příprava výuky měly celkově velmi dobrou úroveň.

Škola má pro svoji činnost vytvořeny průměrné materiální a personální podmínky. Absence požadované odbornosti učitelek se částečně negativně promítá do kvality výuky.

Ve vzdělávací činnosti dominuje frontální styl vedení výuky, činnostní pojetí požadované vzdělávacím programem Základní škola bylo zřídka respektováno. Kvalita výuky ve sledovaných předmětech byla průměrná.

Rezervy v řídicí práci se jeví v systému plánování, částečně organizace a v oblasti kontrolní činnosti. Vzhledem k typu školy lze hodnotit úroveň řízení jako průměrnou.

V oblasti dodržování obecně závazných právních předpisů byly zjištěny nedostatky, které jsou obsahem protokolu o kontrole.

Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou efektivně čerpány v souladu s účelem jejich poskytnutí i vzhledem ke schválenému učebnímu dokumentu.

Česká školní inspekce hodnotí celkově činnost školy jako průměrnou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
--------------------------	--------------------------------	---------------

Vedoucí týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	v. r.
--------------	-------------------------	-------

V Brně dne 11. října 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:11. října 2000.....

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
------------------------	---------------

PhDr. Irena Herzánová	v. r.
-----------------------	-------

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	27.10.2000	122-470/00
Zřizovatel	27.10.2000	122-471/00
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
----	----	připomínky nebyly podány